

Introductie

Netflix is een video on demand (VoD) service met leden in meer dan 190 landen, die door het afsluiten van een maandelijks abonnement (SVoD) onbeperkt kunnen genieten van een breed aanbod aan tv-programma's, series, documentaires, films en meer. Dit in een grote verscheidenheid aan genres en talen. Netflix heeft geen reclame op haar dienst en verkoopt geen, of geeft op andere wijze derden toegang tot, persoonsgegevens.

Netflix biedt sinds 2013 haar dienst aan in Nederland, waar haar Europese hoofdkantoor ook is gevestigd. Sinds onze eerste Nederlandstalige originele titel in 2019, investeren we in toenemende mate in Nederlandse producties door samenwerkingen aan te gaan met producenten, distributeurs en makers en zo wereldwijd Nederlandse verhalen beschikbaar te maken. Dit zijn originele producties, coproducties, pre-buys en licenties zoals ***Dirty Lines***, ***Slag om de Schelde***, ***Forever Rich*** en ***Mijn beste vriendin Anne Frank***. Tevens willen wij een bijdrage leveren aan de Nederlandse audiovisuele sector door lokale samenwerkingen op te zetten (onder meer met ROSE stories), economische impact te genereren (550+ werknemers in Amsterdam) en talent te ontwikkelen (zoals de New Voices Script Contest). Er is een sterke mate van concurrentie van aanbieders van Nederlandse verhalen, door onder meer nieuwe streamingsdiensten die investeren in lokale producties. De grote vraag naar Nederlandse producties biedt een unieke kans voor de Nederlandse audiovisuele industrie.

Gezonde audiovisuele sector

Een gezonde Nederlandse audiovisuele sector is belangrijk voor het produceren van kwalitatief hoogwaardige producties. Netflix draagt hieraan bij en wij staan dan ook volledig achter het doel om Nederlandse makers eerlijk te compenseren. Wij zijn van mening dat de beste manier om dit te doen is door ervoor te zorgen dat makers het volledige voordeel van vergoedingen ontvangen van de compensatie die hen toekomt via directe compensatiemechanismen. Netflix omarmt ook lokale kaders en daarom is Netflix op 4 maart 2020 toegetreden tot RODAP. Als gevolg daarvan heeft Netflix het derdenbeding in haar exploitatieovereenkomsten opgenomen. Met het toenemend aantal VoD-aanbieders op de Nederlandse markt zet Netflix zich ervoor in dat de RODAP-regeling breed wordt gedragen, ook onder nieuwe toetreders. Wij zien dit als de beste aanpak die tegemoetkomt aan de behoeften van Nederlandse makers en tegelijkertijd de groei van de sector ondersteunt.

Effecten van wettelijk collectief beheer

Wij maken ons zorgen over de economische en juridische effecten van een mogelijk wettelijk vergoedingsrecht voor VoD-exploitatie die wordt beheerd door collectieve beheersorganisaties, omdat een dergelijke aanpassing de **baten** voor Nederlandse makers verkleint en het **risico** en de **rechtsonzekerheid** voor investeringen in Nederlandse verhalen vergroot. Dit terwijl het **resultaat** dat met wettelijk collectief beheer beoogd wordt, ook door zelfregulering bereikt kan worden.

1. Wettelijk verplicht collectief beheer voor VoD-diensten verkleint de inkomsten voor Nederlandse makers omdat niet-Nederlandse makers, inclusief niet-EU rechthebbenden, hun aandeel kunnen opeisen op grond van de beginselen van nationale behandeling (het weglekken van voor Nederlandse makers bestemde gelden naar het buitenland). Alle betrokkenen erkennen dat dit een gegeven is in het geval van Europese makers. Het aanzienlijke risico wat wordt genomen

t.a.v. niet-EU makers (voornamelijk uit de VS & VK) wordt breed erkend en kan ondanks onderzoek niet worden weggenomen/weerlegd. Uiteindelijk zal de rechter hier uitsluitsel over moeten geven. Het risico van rechtsonzekerheid trekt in dat geval een zware wissel op de ontwikkeling van de sector en investeringen in Nederlandse producties ongewis maken. De impact van geld dat weglekt is aanzienlijk: volgens beschikbare gegevens uit Spanje, waar collectief beheer van toepassing is, vloeit het grootste deel naar landen buiten Spanje - tot 90% voor sommige exploitatievormen.

2. Extra regelgeving zal de onderhandelingen tussen de belanghebbenden bemoeilijken en onvermijdelijk tot geschillen leiden. De oplossing daarvan zal jaren in beslag nemen en aanzienlijke vertragingen veroorzaken bij de betalingen aan Nederlandse makers. Ook bestaat het risico op geschillen rond claims van buitenlandse rechthebbenden omdat deze in veel gevallen neerkomen op een dubbele vergoeding.
3. De technische en administratieve problemen die zich bij het vrijwillige systeem voordoen, worden bij een verplicht systeem niet opgelost. Een verplicht systeem heeft niet alleen met dezelfde technische problemen te kampen, maar verergert de complexiteit.
4. De Nederlandse audiovisuele sector heeft de ambitie om in de komende jaren verder te groeien. Meer producties en directe investeringen in Nederlandse producties leiden immers tot meer werkgelegenheid en betalingen voor Nederlandse makers. Middelen die naar buitenlandse beheersorganisaties gaan, worden onttrokken aan investeringen in Nederlandse producties.
5. De meeste landen hebben hun auteursrechtwetgeving onlangs aangepast aan de nieuwe DSM-richtlijn inzake auteursrecht. De voorgestelde wijzigingen van de Nederlandse Auteurswet worden echter niet gesteund door de DSM-richtlijn. Als Nederland deze regeling goedkeurt, is het een Europese én wereldwijde uitzondering, wat kan leiden tot verstoring van de concurrentie en de werking van de interne markt.

Oplossing

De bereidheid onder VoD-diensten om zich vrijwillig in te zetten voor zelfregulering is er. RODAP vertegenwoordigt een aanzienlijk deel van de Nederlandse VoD-markt, en ook andere VoD-diensten hebben onlangs hun commitment uitgesproken, zoals de position paper van RODAP beschrijft. Dit laat zien dat bij alle aanbieders van VoD-diensten, ook bij Netflix, er een grote bereidheid is om door zelfregulering tot een eerlijke collectieve VoD-vergoeding van makers van Nederlandse werken te komen.

Ondanks dat veel partijen zich inzetten voor het succes van zelfregulering, wordt het proces momenteel belemmerd door het vooruitzicht van een wettelijk mechanisme. Wij zijn van mening dat een vrijwillige regeling voor VoD de voorkeur heeft, vanwege de economische en juridische gevolgen van een wettelijke regeling: minder beloningen voor Nederlandse makers en verminderde investeringen in Nederlandse producties. Binnen vrijwillig collectief beheer zijn nog heel wat mogelijkheden te onderzoeken. Netflix moedigt aan dat alle partijen constructief samenwerken en zich inspannen zodat het vrijwillige systeem werkt. Het ministerie kan verdere stappen faciliteren om zelfregulering te laten slagen ten behoeve van Nederlandse makers en de gestelde doelen van vrijwillig collectief beheer te bereiken.